

קול רינה

רב פעלים - ע"ש הבן איש חי

בנשיאות מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל
ובראשות מו"ר הרב יורם אברג'ל זצוק"ל

פרשת וארא

אמרי נועם

שיחה לפרשת השבוע מאת מורנו הרב

הילולת הבבא סאלי

השבוע חל מועד הילולתו של הצדיק הקדוש והטהור המלומד בניסים ר' ישראל אבוחצירא זצוק"ל - הבבא סאלי זיע"א (ד' שבט תשד"מ).

צדיקים רבים נפטרו לפני בבא סאלי ואחריו, אך טרם שמענו על צדיק ש'עמך בית ישראל' היו כל כך אדוקים בו ומאמינים בקדושתו עד כדי כך שהיו נשבעים זה לזה בשמו כפי שאנו מוצאים ביחס לבבא סאלי - 'אני נשבע לך בבבא סאלי'. אלו שאומרים זאת מרגישים כאילו אמרו: 'אני נשבע לך בתורה הקדושה', 'אני נשבע לך בספר תורה', ואולי אפילו יותר מזה. דבר זה מעיד איזה מקום מכובד שמור לצדיק זה בליבותיהם של עמך ישראל הקדושים.

הסיבה לכך: משום שהיתה לבבא סאלי מסירות נפש עצומה למען טובתם של עם ישראל. לעיתים קרובות ביותר היה הצדיק מודיע פתאום לבני ביתו שהיום לא יסב עימם לסעודה משום שבקבלת קהל היו בעלי יסורים גדולים, ולכולם הבטיח ישועה, כיצד יכול הוא לשבת לאכול כשעדיין לא קיבל תשובה מהקב"ה שאכן תהיה להם ישועה. במקום זאת הוא היה נכנס לחדרו, נועל עליו את הדלת, ובהיותו בתענית היה מפציר בתפילות ותחינות בבכיות ממש על כל היהודים הנזקקים לישועה שבאו לפניו, ולא היה נרגע עד שהיה ברור לו שאכן הצליח לפעול את אשר רצה.

בנוסף לכך: היתה לבבא סאלי חיבה מיוחדת לאנשים פשוטים. היה לו עונג גדול לשבת איתם ולשמוע את מוצא פיהם, אפילו שלא תמיד הם אמרו דברי חכמה. דוגמא קטנה לכך: פעם הגיע לפניו יהודי תמים, עם הארץ לכל הדעות, וביקש למסור לו "חידוש גדול" שהתחדש לו בזוהר. הבא סאלי הטה אוזנו וביקש לשמוע את החידוש. אותו יהודי אמר לרב שהתחדש לו שמה שזכה אברהם אבינו לכל הדרגות הרוחניות שזכה להן זה רק משום שבכל יום היה מדליק נר לעילוי נשמת רבי מאיר בעל הנס. לא ניתן לתאר את השמחה שהיתה לרב מחידושו המפתיע של אותו יהודי. הוא בירך אותו ברכות רבות, ולא פסק הצחוק מפיו כל אותו היום.

קדושתו של בבא סאלי היתה הפלא ופלא. הוא היה דקדקן במצוות ומחמיר בהלכות במידה שלא ניתן לתאר, וכל זאת מרוב היראת שמים העצומה שהיתה לו. הבא סאלי היה מקפיד לאחר יציאתו מבית הכסא ליטול ידיו מתוך כלי דוקא, ולאחר מכן היה מברך את ברכת "אשר יצר" בכוונה עצומה. פעם הבחין שאחד מנכדיו יצא מבית הכסא ורחץ ידיו תחת הברז ללא כלי. מיד שאל אותו מדוע לא נטל ידיו מתוך כלי, והנכד השיב שעל פי ההלכה נטילה זו אינה טעונה כלי. כתגובה לכך אמר לו הבא סאלי: "אם תמשיך בדרך הזאת יתכן אמנם שתהיה למדן גדול, אבל ירא שמים בודאי לא תהיה".

בצור ירום

ביאור התניא מאת מורינו הרב

קבל הכל באהבה

כל היסוד של המים זה הענווה וההמשכיות. זכורני שראש ישיבה אחד, שהיה באמת אדם גדול, בא להתייעץ עם הבבא סאלי, הרב כיבד אותו מאד, הוא ישב איתו בערך כעשר דקות (עשר דקות אצל הבבא סאלי זה הרבה מאד, זה כמו שנתיים אצל חכם אחר). אותו ראש ישיבה סיפר לרב כמה דברים שעוברים עליו, אחר כך הרב שאל אותו 'בעיר שלכם, איפה המים עוברים, האם מתחת לאדמה או מעל?', הוא לא הבין מה הרב רוצה ממנו, למרות שהוא ראש ישיבה גדול. אמר לו 'כבוד הרב לא הבנתי את השאלה'. אמר לו 'אם לא הבנת, מה אני יכול להסביר לך?! אתה סובל מגאוה, רציתי להגיד לך שהמים בנתיבות עוברים מתחת לבניינים, אם תהיה מתחת, בסוף אתה תהיה גם למעלה ותוכל לעלות אפילו עד הקומה העליונה, אבל אם אתה רוצה להיות מעל כולם, מי יתן לך, וכי אין הנהגה בעולם?!' אותו ראש ישיבה יצא משם כולו חיור, הבבא סאלי שינה לו את כל החיים במשפט אחד, אם הוא לא היה שואל הוא לא היה נענה. הגאוה היא דבר שחוסם גם את השכינה, כל שכן שיחסום לאדם גם את ההנהגות שלו.

לכן אדם צריך להקטין את עצמו, כמו שאמרו על יקטן, שזכה להעמיד שלוש עשרה משפחות. יותר מכל האחרים. כי באמת אין על מי להתגאות, ואין גם על מי להתפנק, כל אחד צריך לדעת שהוא חייב כמה וכמה תיקונים, אם הוא לא יעשה את זה בחייו, אחרי מותו יעשו לו את זה בהרבה יסורים שאין להם תכלית וסוף. לכן יקבל את הכל באהבה.

זמני השבת

הדלקת נרות:	צאת השבת:
ירושלים 16:42	ר"ת 17:34
תל אביב 16:41	ר"ת 17:32
חיפה 16:41	ר"ת 17:32
באר שבע 16:43	ר"ת 17:35
ר"ת 16:42	ר"ת 18:09
ר"ת 16:41	ר"ת 18:05
ר"ת 16:41	ר"ת 18:04
ר"ת 16:43	ר"ת 18:09

רב פעלים

תלמידים מספרים על מורנו הרב

אהבת ישראל אמיתית

היו לנו בבית ניסים אין סוף שקרו בזכותו של מורינו הרב. אבל רצייתי לספר על מורינו הרב יורם אברג'ל כבן אדם.

היה זה ביום ד' שבט הילולת הבבא סאלי נסענו מאשדוד לציון של הצדיק בנתיבות כשנגמרה ההילולא הייתה השעה כבר 2 לפנות בוקר, יחד איתי היו אחי ועוד שני חברים, אמרתי להם בואו נחפש את הרב יורם אולי הוא עשה בכולל הילולא ונזכה לקבל ברכה מהרב, הגענו לכולל והאנשים שהיו שם אמרו לנו שהרב יצא כבר לבית.

נסענו לבית של הרב חשבנו לעצמנו שאולי נזכה לראות את הרב למטה לפני שיעלה לביתו, כשהגענו מתחת לבנין של הרב ראינו את הנהג ר' אשר עומד לנסוע משם והוא אמר לנו שהרגע הרב עלה לביתו ופספסתם אותו, הנהג ראה אותנו עצובים ואמר לנו אל תתעצבו תעלו לרב, התביישנו 2 לפנות בוקר... הוא אמר לנו הרב ישמח לראות אתכם... אזרנו אומץ עלינו לקומה הראשונה בבנין, הגענו לדלת ביתו של הרב, כולנו מפחדים לדפוק בדלת, לא נעים...

אחד החברים אומר לי זיו תדפוק אתה, השאר בינתיים עמדו בצד, דפקתי... לא היה לי נעים בכלל בשעה כזאת של הלילה.

אחרי שנייה הדלת נפתחת והרב בעצמו פתח את הדלת עם מגבת על היד כאילו הרגע נטל ידיים, התביישנו מאוד ומיד הרב אמר לנו "חיכיתי לכם" היינו המומים הרב הושיב אותנו בביתו ליד השולחן והוציא לנו בעצמו קלמנטינות ובננות בירכנו ושמחנו, הרב עמד לידינו ובירך את כולנו נפרדנו לשלום מהרב וחזרנו מאושרים הביתה, כמה אהבת ישראל, כמה ביטול עצמי... רבינו האהוב לנצח.

שואל ומשיב

הלכות אקוטאליות מאת רבנו החיד"א שליט"א

הלכות תפילת מנחה של שבת קודש

שאלה: אם טעה החזן וקרא במנחה בפרשה אחרת, האם צריך לחזור ולקרוא בפ"ש?

תשובה: יצאו הקהל ידי חובתם, ואינו חוזר לקרוא בפרשת השבוע.

שאלה: האם מותר בתפלת מנחה של שבת להוסיף על העולים לספר תורה או לפחות מה?

תשובה: תיקנו חכמים שיעלו שלושה לספר תורה במנחה של שבת, ועל פי הסוד הם כנגד ג' ספירות ראשונות, חכמה בינה, דעת. והשבעה שעלו בשחרית הם כנגד שבע ספירות אחרונות חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות. ועל כן אין להוסיף על שלושה עולים ואין לפחות מהן גם אם הזמן דחוק מעט. והחכם עיניו בראשו של ענין להתחיל התפילה בזמן. וכבר הורנו חכמים שאם מסדרים את הזמן, יש זמן לכל.

שאלה: האם רשאים לומר קדיש אחר קריאת התורה במנחה של שבת או לא?

תשובה: אין אומרים קדיש במנחה של שבת אחר קריאת ספר תורה, הואיל ולא מפסיקין באשרי יושבי ביתך בין קריאת ספר תורה ובין קדיש שקודם העמידה וכנזכר בלבוש. ונוהגין לומר מזמור שיר ליום השבת אחר קריאת ספר תורה ואומרים קדיש ומתפללין עמידה. וכן המנהג בארץ הקודש ושאר ארצות [והטעם שאמירת "אשרי" בשחרית נחשבת הפסק בין קריאת ספר תורה לעמידה, ואילו אמירת מזמור שיר ליום השבת במנחה לא נחשבת הפסק, מפני שאמירת אשרי בשחרית היא מעיקר ההלכה, ואילו אמירת מזמור שיר ליום השבת בתפילת המנחה, הוא רק מנהג ואינו מעיקר ההלכה].

שאלה: האם נכון יותר לומר במנחה נוסח "ומי כעמך ישראל" כנזכר בדברי הימים (פרק י"ז), או שמא נכון יותר לומר "ומי כעמך כישראל" [בכף הדמיון] כנזכר בשמואל ב' (פרק ז')?

תשובה: נכון לומר במנחה של שבת "ומי כעמך כישראל" שזהו הנוסח הנזכר בנביאים, ואילו נוסח "ומי כעמך ישראל" נזכר בכתובים. וכיצא בזה מצאנו באמירת "מגדול ישועות מלכו" בברכת המזון, שבשבת אומרים "מגדול" כמו שנאמר בנביאים (שמואל ב', כ"ב, נ"א), ובחול אומרים "מגדיל" כמו שנאמר בכתובים (תהילים י"ח, כ"א). ויש לזה עוד טעמים על פי הסוד.

גאולה ומשיח

פנינים והנהגות מגדולי החסידות

הכלבים עוד לא יודעים

פעם אחת נסע רבי שמואל מבילגוריי עם חבורת צעירים, מקלי עולם שהרבו בצחוק ובהוללות. כשעייפו פנו לרבי שמואל ושאלוהו: רבי, מתי יבוא משיח?

נענה להם רבי שמואל ואמר: אספר לכם מעשה, פעם אחת היה שועל רעב שהרגיש בעורב שיושב על עץ גבוה ומכרסם לו תפוח להנאתו.

פתח השועל הערום ואמר: שמע עורב - משיח כבר בא "וגר זאב עם כבש" אתה יכול לרדת בשקט מהעץ ולאכול על הארץ, שום חיה רעה לא תפגע בך.

צחק העורב ואמר: מה אתה שח, הנה אני רואה מרחוק כלבים עזי רוח וציידים מתקרבים אלינו. נבהל השועל והחל בורח. צעק אחריו העורב: מה לך כי תברח, הלא משיח כבר בא? כן, נאנח השועל - אבל לכלבים טרם נודע הדבר...

ענקי הרוח

מעשיות על גדולי וחכמי ישראל

סיפורים על סידנא בבא סאלי מספרו של מורנו הרב "בצור ירום":

בבא סאלי היה מתנהג עם כולם בתמימות, 'מה אתה צריך? אין לך ילדים! תשתה מהמים האלה ויהיו לך ילדים, והיו המים נעשים זרע במעיהן. אין לך פרנסה! בעזרת ה' יהיה לך פרנסה, רק אל תגזול - יהיה לך כל טוב. אין לך זיווג! תתחיל להיות "בן אדם" - יהיה לך זיווג. אין צורך ללכת לשדכנים ולא לשלם דמי תיווך, אלא הבבא סאלי היה נותן לו חתיכת פשטידא או חתיכת עוף ואומר לו 'תאכל את זה ויהיה לך זיווג טוב', מי שלא האמין לדבריו הפסיד, אבל מי שהיה מאמין, מיד כשהיה יוצא מפתח ביתו של הרב היה רואה בהתגשמות דבריו, מה שהצדיק אומר בא מלאך והטיסו, כך זה היה אצל הבבא סאלי - אמונה.

הבבא סאלי ע"ה לא הסכים שכל אחד יגע בידיו הקדושות. אנשים היו ממתנינים להכנס אליו, היו כאלה שהרב היה מרמוז לשמש שלא יכניס אותם, גם כשהם ביקשו רק לנשק את ידיו הוא לא הסכים, וכשהם שאלו לסיבת הדבר, לאחד מסר הרב לומר שקודם כל ישמור טהרת המשפחה, לאחד אחר מסר הרב לומר שיפסיק לגזול את האנשים, השמש היה לוחש להם באוזן את דברי הרב, הם היו מקבלים את הדברים והולכים - זו הבחנה עצומה!

פעם היתה פגישה בין הבבא סאלי לבין החזון איש, זו היתה פגישה מאד נסתרת, הם ישבו יחד במשך שעות, זה היה בשנת תשי"ב, שנתיים לפני פטירתו של החזון איש. רק ה' יודע מה הם דיברו ביניהם, אחרי שהרב יצא היה כולו שמחה, אמר 'הדא דעתן דעתן, יש לו דעת לא כמו כולם, הוא מניצוץ הגר"א'. כלומר מי שרואה את החזון איש כאילו שהוא רואה את הגר"א ע"ה. זו המסקנא שהוא הסיק אחרי שעותיים של דיבורים עמוקים, כי הצדיקים ביניהם אחד מבין את השני, אשרי אדם שמחובר לראשו!

נקודה בפרשה

נקודה למחשבה מאת מו"ד הגאון החיד"א שליט"א

סיבת עשרת המכות

הקב"ה ישתבח שמו לעד, אומר למשה רבינו, לך תדבר אל פרעה שיוציא את בני ישראל ממצרים, ואני אקשה את ליבו, שהוא לא יסכים לשחרר אתכם, עד שהוא יקבל כמה מכות רעות. ושמעתי מהגאון רבינו עובדיה יוסף ששואל בשם המגיד מדובנא, הרי לכאורה מה פרעה הרשע אשם אם הקב"ה מקשה את ליבו? ולמה באמת הקשה ה' את ליבו של פרעה? ואולי היה פרעה משחרר את העם גם מבלי לחטוף עשר מכות?

ותירץ המגיד מדובנא בדרך משל נפלא, לתינוק שאימו שכרה אישה מינקת להאכיל אותו, כי בימים ההם לא היה מזון אחר תחליף לחלב אם. והנה יום אחד, אותו תינוק נעשה חולה, והיה במצב מאד לא טוב. לקחו אותו ההורים לרופא, והרופא הסביר שהתינוק צריך תרופות חזקות ומרות מאד, אך מכיון שהוא תינוק קטן מאד, המינקת שלו תשתה בעצמה את התרופות ודרכה התינוק יקבל את התרופה וכך יבריא. אולם המינקת לא הסכימה בשום אופן, ואמרה, אני מקבלת תשלום עבור זה שאני מאכילה את הילד, ולא כדי לבלוע תרופות מרות וחזקות. הלכו אצל דיין שיפסוק מה לעשות. שאל הדיין איך הגיע התינוק למצב כזה? שאלו את הרופא, והוא השיב שהמינקת אכלה מאכל לא טוב, וכשהיא האכילה את התינוק נדבק בו מהמאכל הלא טוב, וכך הוא נעשה חולה. מיד פסק הדיין שכיון שהמינקת היא גרמה לכך שהתינוק לא ירגיש טוב, לכן היא תאלץ לקחת את התרופות ולהאכיל את התינוק עד שיבריא.

והנמשל, התינוק החמוד הזה אלו עם ישראל, שהם קרובים מאד לקדוש ברוך הוא, ומי גרם להם ח"ו להתרחק מעבודתו יתברך? המצרים הרשעים, ובדומה לזה שהמינקת גרמה את חולי התינוק והיא תישא בעול עד שיבריא, כך המצרים שגרמו את החולי הרוחני של עם ישראל להתרחק מה' ח"ו, הם ישאו באחריות ויקחו תרופות מרות, עד שעם ישראל יתקרב לה' יתברך כבתחילה. ומה התרופות המרות שקיבלו? אלו עשרת המכות שהיכה אותם ה' יתברך. ונמצא שה' יתברך היכה את המצרים כדי לשמור על טהרת ישראל. ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו.

בדרכי אבותינו

סיפורי צדיקים לילדים מתקופת התנאים

רבי שמעון בן שטח

מהו. הן ראו שהוא יבש, ושאלו: "איך הבגדים שלך יבשים בגשם?" אמר להן: "הלכתי בין הטפות." המכשפות התחילו להראות לו פשופים וכל אחת הראתה את מה שהיא יודעת לעשות. ואז שאלו אותו: "מה אתה יודע לעשות?" אמר להן: "אני יכול לשרק, ותפנס לכאן חבורה של שמונים בחורים יבשים." שרק שריקה אחת - והבחורים לבשו את הבגדים שפפדים. שרק שריקה שנייה - וכל הבחורים נכנסו פנימה, הרימו כל אחד מכשפה אחת מהקרקע כדי שלא תוכל להשתמש בכוף. הם הוציאו את כל המכשפות מהמקרה, הביאו אותן לבית הדין, ונשם קבעו את דינו לפי התורה - "מכשפה לא תחיה". באותו היום תלו את כלן, וכו' נסתתמה אותה תקופה של מעשי פשופים בישראל.

לבש את בגדיו היבשים, נגש לפתח

המקרה ודפק. כשפתחו לו, דבר אתו בלשון פשופים, כדי שיחשבו שהוא אחד

בימי רבי שמעון בן שטח הייתה בעיה חמורה - הרבה נשים מישראל עסקו בכשופים, ודבר זה אסור מהתורה. רבי שמעון רצה לקיים את מה שכתוב: "מכשפה לא תחיה", והחליט להפסיק את התופעה הזאת. יום אחד באו אנשים וספרו לו שבמקרה באשקלון נמצאות שמונים מכשפות. רבי שמעון חשב על תכנית חכמה. הוא לקח שמונים בחורים, וכל אחד מהם הביא פד ובגדים יבשים. חפה רבי שמעון ליום גשום, וכשרד גשם הלכו כלם אל המקרה. רבי שמעון אמר לבחורים: כשאתם שומעים שריקה אחת - תלבשו את הבגדים היבשים. כשאני שורק פעם שנייה - תפנסו כלכם פנימה, וכל אחד מהם ירים מכשפה אחת מעל הקרקע. כי כוח הפשוט של המכשפות פועל רק כשהן עומדות על האדמה. רבי שמעון

הידעת?

בתחלה, למיד התורה היה נעשה בפית - מי שהיה לו אב, למד ממנו, ומי שלא - לא זכה ללמד. לאחר מכן תיקנו להושיב מלמדי תינוקות בירושלים בלבד. רבי שמעון בן-שטח יזם חידוש חשוב, והנהיג הקמת מסגרות חנוכיות מסדרות לילדים בכל אזור ואזור, כדי לאפשר למיד גם לאלו שאין להם אב שילמדם. כ-150 שנה לאחר מכן, הרחיב רבי יהושע בן גמלא את התקנה, וקבע שיש להושיב מלמדי תינוקות בכל מקום אפילו הנדח ביותר.

פניני השבוע

תפקיד הנסיונות והייסורים, לנקות ולזכך אותך, ולתת לך הזדמנות להראות לקב"ה את נאמנותך אליו גם ברגעים הקשים הללו.

העלון מוקדש:

לזכות רחלי קטורה בת הודיה הי"ו
לרפואת אהרון בן אסתר הי"ו
לע"נ קטורה בת רבקה ז"ל
לע"נ אור יעקב בן חנה ז"ל

הרב יורם הבטיח:

אני יודע שכולם צריכים הגנה, ואת ההגנה לקחתי עלי...

"כל מי שפעם בחיים חתם לי הוראת קבע, בשביל לחזק את הישיבה הקדושה שהיא מקום להשראת שכינה, תפקידי להגן עליו".

ד"ר יורם
י"מ אג"י